

Pleidleisiau a Thrafodion – Y Cyfarfod Llawn

Lleoliad y cyfarfod:
Y Siambr – Y Senedd

Gellir gwyllo'r cyfarfod ar [Senedd TV](http://senedd.tv/cy/13186) yn:
<http://senedd.tv/cy/13186>

Dyddiad y cyfarfod:
Dydd Mercher, 11 Ionawr 2023
Amser y cyfarfod: 13.30

113

Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar ffurf hybrid, gyda rhai Aelodau yn Siambr y Senedd ac eraill yn ymuno drwy gyswllt fideo.

1 Cwestiynau i'r Gweinidog Newid Hinsawdd

Dechreuodd yr eitem am 13.30

Gofynnwyd y 9 cwestiwn cyntaf. Atebwyd cwestiynau 2 a 6 gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd. Gwahoddodd y Llywydd Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog ar ôl cwestiwn 2.

2 Cwestiynau i Weinidog y Gymraeg ac Addysg

Dechreuodd yr eitem am 14.24

Gofynnwyd y 7 cwestiwn cyntaf. Gwahoddodd y Llywydd Lefarwyr y Pleidiau i ofyn cwestiynau i'r Gweinidog ar ôl cwestiwn 2.

3 Cwestiynau Amserol

Dechreuodd yr eitem am 15.11

Atebwyd gan y Cwnsler Cyffredinol a Gweinidog y Cyfansoddiad

[Jack Sargeant \(Alun a Glannau Dyfrdwy\)](#): Pa asesiad y mae Llywodraeth Cymru wedi'i wneud o'r effaith y bydd cynlluniau Llywodraeth y DU i gyfyngu ar yr hawl i streicio yn ei chael ar weithwyr yng Nghymru?

Atebwyd gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd

[Luke Fletcher \(Gorllewin De Cymru\)](#): A wnaiff y Gweinidog ddatganiad am ddyfodol Maes Awyr Caerdydd yn sgil cyhoeddiad Wizz Air ei fod yn rhoi'r gorau i weithrediadau i mewn ac allan o Gymru?

4 Datganiadau 90 Eiliad

Dechreuodd yr eitem am 15.36

Gwnaeth Jack Sargeant, Llyr Gruffydd a Tom Giffard ddatganiad am – Ymddeoliad Gareth Bale.

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 10.5 i benodi Cadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru

Dechreuodd yr eitem am 15.42

NDM8169 [Peredur Owen Griffiths \(Dwyrain De Cymru\)](#)

Cynnig bod y Senedd, yn unol â pharagraff 5(1) o Atodlen 1 i Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2013, ac o dan Reol Sefydlog 10.5:

Yn penodi Dr Kathryn Chamberlain yn Gadeirydd Swyddfa Archwilio Cymru o 16 Mawrth 2023 tan 15 Mawrth 2027.

Noder: [Gosodwyd](#) adroddiad y Pwyllgor Cyllid ar Benodi Cadeirydd ac Aelodau Anweithredol i Fwrdd Swyddfa Archwilio Cymru yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Ionawr 2023.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

6 Dadl ar adroddiad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai – Asedau Cymunedol

Dechreuodd yr eitem am 15.44

NDM8170 [John Griffiths \(Dwyrain Casnewydd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

Yn nodi adroddiad y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai, 'Asedau Cymunedol', a [osodwyd](#) yn y Swyddfa Gyflwyno ar 13 Hydref 2022.

Noder: [Gosodwyd](#) ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad yn y Swyddfa Gyflwyno ar 4 Ionawr 2023.

Derbyniwyd y cynnig yn unol â Rheol Sefydlog 12.36.

7 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Clefyd yr afu

Dechreuodd yr eitem am 16.40

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8171 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi cyhoeddi diweddar y Datganiad Ansawdd ar gyfer Clefydau'r Afu gan Lywodraeth Cymru.
2. Yn gresynu at y ffaith, er bod modd atal 90 y cant o'r achosion o glefydau'r afu, fod marwolaethau o ganlyniad i glefydau'r afu wedi dyblu yn ystod y ddau ddegawd diwethaf a bod 9 o bob 10 claf canser yr afu yn marw o fewn 5 mlynedd o gael diagnosis.
3. Yn cydnabod mai alcohol, gordewdra a hepatitis feirol yw'r prif ffactorau risg ar gyfer clefyd yr afu y rhagamcanir y bydd yn cynyddu, gyda dros 3 ym mhob 5 o bobl yng Nghymru dros eu pwysau neu'n ordew ac un ym mhob 5 o bobl yng Nghymru yn yfed alcohol uwchben y lefelau a argymhellir.
4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i gyhoeddi amserlen glir ar gyfer cyflwyno'r canlyniadau a'r targedau yn y datganiad ansawdd, gan gynnwys:
  - a) dyblu'r gweithlu hepatoleg, gan gynnwys arbenigwyr nyrsys afu, i fynd i'r afael ag amrywiad enfawr mewn mynediad at ofal arbenigol;

b) nodi pryd fydd gan bob bwrdd iechyd dimau gofal alcohol yn eu lle saith diwrnod yr wythnos i fodloni angen lleol;

c) nodi pryd a sut y bydd llwybr prawf gwaed afu annormal Cymru gyfan yn cael ei fabwysiadu gan bob meddyg teulu i wella'r broses o ganfod clefyd yr afu yn gynnar.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
26	0	29	55

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wrecsam\)](#)

Dileu pwynt 4 a rhoi yn ei le:

Yn cydnabod yr angen i Lywodraeth Cymru, y byrddau iechyd, ynghyd â strwythurau rhwydwaith Gweithrediaeth y GIG sy'n cael eu datblygu, gydweithio'n agos i yrru'r gwaith o weithredu datganiad ansawdd clefyd yr afu ac i sicrhau canlyniadau gwell o ran atal, diagnosis a thriniaeth clefyd yr afu yng Nghymru.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	27	55

Derbyniwyd gwelliant 1.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM8171 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn nodi cyhoeddi diweddar y Datganiad Ansawdd ar gyfer Clefydau'r Afu gan Lywodraeth Cymru.

2. Yn gresynu at y ffaith, er bod modd atal 90 y cant o'r achosion o glefydau'r afu, fod marwolaethau o ganlyniad i glefydau'r afu wedi dyblu yn ystod y ddau ddegawd diwethaf a bod 9 o bob 10 claf canser yr afu yn marw o fewn 5 mlynedd o gael diagnosis.

3. Yn cydnabod mai alcohol, gordewdra a hepatitis feirol yw'r prif ffactorau risg ar gyfer clefyd yr afu y rhagamcanir y bydd yn cynyddu, gyda dros 3 ym mhob 5 o bobl yng Nghymru dros eu pwysau neu'n ordew ac un ym mhob 5 o bobl yng Nghymru yn yfed alcohol uwchben y lefelau a argymhellir.

4. Yn cydnabod yr angen i Lywodraeth Cymru, y byrddau iechyd, ynghyd â strwythurau rhwydwaith Gweithrediaeth y GIG sy'n cael eu datblygu, gydweithio'n agos i yrru'r gwaith o weithredu datganiad ansawdd clefyd yr afu ac i sicrhau canlyniadau gwell o ran atal, diagnosis a thriniaeth clefyd yr afu yng Nghymru.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
45	10	0	55

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

8 Dadl y Ceidwadwyr Cymreig – Ad-drefnu canolfannau Ambiwllans Awyr Cymru

Dechreuodd yr eitem am 17.28

Gohiriwyd y bleidlais ar y cynnig a'r gwelliannau o dan yr eitem hon tan y Cyfnod Pleidleisio.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig heb ei ddiwygio:

NDM8172 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod gwaith amhrisiadwy gwasanaeth Ambiwllans Awyr Cymru o ran achub bywydau.

2. Yn nodi pryderon sylweddol y cyhoedd ynghylch cynigion i ganoli gwasanaeth ambiwlans awyr gogledd a chanolbarth Cymru mewn un lleoliad.

3. Yn cydnabod deisebau yn cynnwys dros 20,000 llofnod yn galw am gadw canolfannau yn y Trallwng a Chaernarfon.

4. Yn galw ar Lywodraeth Cymru i weithio gyda'i phartneriaid yn y GIG ac Ymddiriedolaeth Elusennol Ambiwllans Awyr Cymru i sicrhau bod canolfannau ambiwlans awyr yn y Trallwng a Chaernarfon yn parhau i fod yn weithredol.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
27	0	28	55

Gwrthodwyd y cynnig heb ei ddiwygio.

Cyflwynwyd y gwelliannau a ganlyn:

Gwelliant 1 [Lesley Griffiths \(Wrecsam\)](#)

Dileu'r cyfan ar ôl pwynt 1 a rhoi yn ei le:

Yn nodi bod y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwllans Brys yn cynnal gwaith ymgysylltu ffurfiol fel rhan o adolygiad o wasanaeth Gwasanaethau Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys (EMRTS) Cymru.

Yn nodi mai bwriad yr adolygiad yw sicrhau bod y cleifion y mae angen y gwasanaeth arnynt yn gallu ei gael, waeth ble maent yn byw yng Nghymru neu ba bryd y mae arnynt ei angen.

Yn nodi nad oes unrhyw opsiynau na chynigion wedi'u cytuno eto, na phenderfyniadau wedi eu gwneud.

Cynhaliwyd pleidlais ar welliant 1:

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	27	55

Derbyniwyd gwelliant 1.

Cynhaliwyd pleidlais ar y cynnig fel y'i diwygiwyd:

NDM8172 [Darren Millar \(Gorllewin Clwyd\)](#)

Cynnig bod y Senedd:

1. Yn cydnabod gwaith amhrisiadwy gwasanaeth Ambiwylans Awyr Cymru o ran achub bywydau.
2. Yn nodi bod y Pwyllgor Gwasanaethau Ambiwylans Brys yn cynnal gwaith ymgysylltu ffurfiol fel rhan o adolygiad o wasanaeth Gwasanaethau Casglu a Throsglwyddo Meddygol Brys (EMRTS) Cymru.
3. Yn nodi mai bwriad yr adolygiad yw sicrhau bod y cleifion y mae angen y gwasanaeth arnynt yn gallu ei gael, waeth ble maent yn byw yng Nghymru neu ba bryd y mae arnynt ei angen.
4. Yn nodi nad oes unrhyw opsiynau na chynigion wedi'u cytuno eto, na phenderfyniadau wedi eu gwneud.

O blaid	Ymatal	Yn erbyn	Cyfanswm
28	0	27	55

Derbyniwyd y cynnig fel y'i diwygiwyd.

9 Cyfnod Pleidleisio

Dechreuodd yr eitem am 18.25

10 Dadl Fer

Dechreuodd yr eitem am 18.30

NDM8167 [Peter Fox \(Mynwy\)](#)

Yr heriau presennol sy'n wynebu'r system iechyd a gofal cymdeithasol yng Nghymru, a chyfleoedd i drawsnewid gwasanaethau yn y dyfodol

Daeth y cyfarfod i ben am 18.58

Cynhelir Cyfarfod Llawn nesaf y Senedd am 13.30, Dydd Mawrth, 17 Ionawr 2023